

(המשך מעמוד 7)

הפסקת-אש זו, ועכשיו אין לה עם מי לעשות שם הפסקת-אש. הסורים רצו לכפות את הפסקת-הפיגועים, כאמרו צעות כעליבניות בקרב השיעים והדרוזים, אך לא הצליחו. הכוחות המקומיים לא קיבלו תכתיב זה. גם כוחותינו אינם קשורים עכשיו בשום הפסקת-אש, עד אשר יימצא הסדר חדש, קבע ערפאת.

אם כן, יש מקום להפסקת-אש? שאל כאמל דאהר, עורך-הדין מנצרת. שהרשים בשיחה בהגיון השקול שלו. **אנחנו לא להחלים בדי להילחם, אמר ערפאת. אנחנו לא צמאי דם. המילחמה שלנו היא פוליטית. היא משרתת מטרה פוליטית. אם היא מושגת, אין צורך במילחמה.** אם היעד של אש"ף הוא להגיע לכינוס ועידת-שלום בינלאומית בהשתתפותו ובהשתתפות ישראל, מדוע לא להודיע מראש כי במקרה של הסכמה על כך תהיה נכונות להפסקת-אש?

ערפאת לא רחה את ההצעה על הסף. זה עניין מסובך, אמר, והסביר לנו את המורכבים השונים של המצב לגבי

גים, שגיאה שגם מתרגמים ישראלים לוקים בה לא פעם. דיברנו על האישים והכוחות השונים במחנה הפלסטיני ואיני יכול לחזור על כך כאן. דיברנו גם על אישים וכוחות בישראל. **עזר וייצמן מוזרר באש"ף עניין, ולא מעט אהדה זהירה. לעומת זאת, פרס איכוב. ההרגשה היא שמבחינה פוליטית לא השתנה דבר לטובה עם הקמת ממשלה זו.**

לגבי רבין היתה הרעיה שלילית עוד יותר. ערפאת זוכר היטב שרבין בא עם שרון לביירות בעת המצור. הצטלם בחברתו ויעץ לו להחמיר את המצור. רבין גרוע מארנס, אמר ערפאת. ארגס לפחות ידע להשתמש בשל"ו שלו. ובסך הכל: זוהי ממשלה החלשה ביותר שהיתה לישראל אי פעם.

אבל ערפאת סבור שהממדי שלה לא תיפול בינתיים. היא תיפול כאשר האמריקאים יגיעו לירי הסכם עם הסובייטים על המיזרח התיכון, ניבא.

כאמצע השיחה הבנים מוכיחו פתק כתוב בערבית. ערפאת קורא אותו בשקט, ואחר-כך בקול רם: בנבקר הופיעה בדבר הדלפה על כוונתנו

אותו. האיש הלך לישון. עליכם לסלוח לו, אמר ערפאת. הוא טס איתי כל הלילה, ובעוד כמה שעות נמשיך לטוס. הוא עייף עד מוות. **ומה איתו? היתית בשבדי עינם האחרונים ב-15 מדינות, ואני ממשך לכמה מדינות נוספות, אמר. אני טס בלילות, כדי לחסוך זמן. אני ישן במדום.**

נזכרתי שבעת פגישתנו האחרונה לבש צווארון אורטופדי. שאלתי למצב הצוואר. כשאני ישן בצורה לא נכונה, זה מכאיב גם עכשיו, אמר. לשימחתי היתה עימי מצלמה קטנה. אשתי האיצה כי לקחת אותה, לכל מיקרה שלא יבוא המיקרה בא. במשך 36 שנים, מאז מילחמת העצמאות, לא צילמתי. שלפתי את המצלמה וצילמתי. חלק מן התמונות צולמו במצלמה שלי על-ידי עימאר שקור, עוזרו של ערפאת לעניינים ישראליים. בן הכפר סח'נין בגליל, שעבר פעם במהדורה הערבית של העולם הזה. כשהזכרתי זאת, נזכר ערפאת שקרא את המהדורה הזאת בשעה שהופיעה. זה הדבר הראשון על ישראל שקראתי בשעתו, חיך.

כאשר ישבנו למען הצילום הרישמי, נערך מוחמד מיעארי לרגע

האחרונה במרחב, ושני הצדדים הציגו את דיעותיהם והשגותיהם. **3) המישלחת הביעה את מישאלתה לקבל את שמותיהם ושאר המידע על הנעדרים הישראליים במילחמת-לבנון, והיורד ערפאת הבטיח להמציא לה מידע זה תוך כמה ימים.** **4) היורד ערפאת הביע את הערכתו לכוחות-השלום הישראליים, התומכים בעיקרון ההגדרה העצמית של העם הפלסטיני, והדגיש את עניינו של אש"ף בדרישה הולך ומתרחב עם כל הכוחות האלה, לקידום עניין השלום הצורך.**

5) שני הצדדים הביעו את דעתם, שהדרך הטובה ביותר להשגת השלום הצורך היא קיום ועידת-שלום בינלאומית, כחסות האו"ם, שבה ישתתפו כל הצדדים הנוגעים בדבר, ובראשם ישראל ואש"ף, כפי שהציע מוכ"ל האו"ם בהסתמך על החלטות האו"ם. נכונות אש"ף להשתתף בוועידה כזאת נובעת מהחלטות המושב ה-17 של המועצה הלאומית הפלסטינית, שנערך בעמאן. ההתנגדות של ממשלות ישראל וארצות-הברית לכינוס ועידה זו היא הגורמת לקיפאון בתהליך-השלום ולהידרדרות המצב בשטחים הכבושים.

חבריה-המישלחת* בשוכם בממליהת-עופה בן-גוריון, רגע לפני ההתנסלות כהנא לשילטון.

אפשרות זו. נצטרך לרזן על כך, אמר. לפחות זרענו זרע של מחשבה, העשוי לנכוס במשך הזמן. אני מאמין שאילו היתה ישראל ממשלה המסוגלת להסכים לכינוס ועידת-שלום, ניתן היה להפסיק את הפיגועים מצד כוחות אש"ף בעתיד הקרוב.

פוס, רבין, וייצמן

אחת האתנחות בשיחה התוכה עימי ערפאת על מיספר החללים של צה"ל בלבנון. בפגישה קודמת הזכיר מיספר של כמה אלפים, ואני הכחשתי זאת נמרצות. הסברתי לו שבמדינה קטנה ומישפחתית כמו ישראל, פשוט אי אפשר להעלים אבידות, גם אילו היה רצון לכך. עכשיו חיבר הסייאיאי (המוסד האמריקאי) דוח סודי, המרעב על 3500 הרוגים ישראלים, אמר. לא תמיד צריכים להאמין לסייאי-אי, עניתי.

לאחר מכן עלה על רדתי שיש כאן שגיאה פשוטה של תירגום. הרוח דיבר, מן הסתם, על "אבידות" — מושג שבאי הכולל הרוגים ופצועים גם יחד. לפני כמה חודשים, יכול היה המיספר הזה להתאים, המרגם תירגם כנראה בטעות את המונח "אבידות" כ"הרוג"

להיפגש עם ערפאת, ועל התגובה הנועמת של רב"ח. (והדלפה, שבאה בלי ספק מחוגי רב"ח, לא גרמה לסיבוב ערפאת התייחס אליה בשיעוריו-נפש).

שינה במסום

אחרי שעתים-שלוש של שיחה עברנו לחדר אחר, כדי לאכול ולהמשיך בדיון. ערפאת הושיב את כולם, ומפעם לפעם גם הגיש למסובים אוכל. תוך המלצה על מאכל זה או אחר.

המוזן היה מצויין: כבש ממולא באורז וצנובר, עוף כרוטב מיוחד, ירקות, קוסקוס. לא הגש, כמובן, אלכוהול. (ערפאת עצמו אינו שותה ואינו מעשן, אך אין זה מפריע לו שמעשנים בחברתו. במשך השיחה כיליתי כמה וכמה מנות של שבקי מיקטרת). אחר-כך עברנו לצד אחר של החדר, אכלנו פירות (ערפאת קילף תפוזים והגיש לנו) והמשכנו ושווח בצורה פחות פורמלית. שאלנו אם מותר לצלם תמונה רשמית של המישלחת עימו. הוא קרא לצלם שלו, אך לא מצא

מן החדר, ובכואו מצא שכל המקומות תפוסים. הוא פנה להביא כיסא, אך ערפאת הקדים אותו. הוא קפץ ממקומו, הרים כיסא כבד והתחיל להביאו למקום שלידי. מיעארי הופתע לרגע, ואז לקח את הכיסא מירי ערפאת והעמידו בעצמו.

המשך אחרי חצות

אחרי כמה שעות הפסקנו את הישיבה, כדי לאפשר לערפאת לעסוק בעניינים אחרים, ואולי גם לנוח ו/או להרהר כמה שהצענו. התכנסנו מחדש בחצות הלילה, וישבנו כשעתיים נוספות.

למען הנימוס והסדר קראנו באוזניו את הודעת המישלחת, שהתכוונו לפרסם עם שובנו ארצה כלשוננו: **1) מישלחת מטעם הרשימה המתקדמת לשלום נפגשה עם יורד הוועידה-הפועל של אירגון-השיחרור הפלסטיני, יאסר ערפאת. המישלחת היתה מורכבת מחברי-הכנסת מוחמד מיעארי ומתי פלד, ומה"ה ריאח אב"י אל-עיסל, אורי אבנרי, יעקב ארנון וכאמל דאהר, חברי הנהלת הרשימה המתקדמת לשלום.** **2) בפגישה נערכו חילופי-דעות כנים וגלויים-לב על ההתפתחויות**

6) המישלחת העלתה הצעות להפסקה הדרגתית של האלימות, בהקשר לוועידת-שלום בינלאומית.

השליח נאלץ לחכות

ב ינתיים התקרבנו לשעה שתיים בלילה. למרות שכולנו — וגרמה שגם ערפאת עצמו — היו מוכנים להמשיך בשיחה עוד שעות רבות, נאלצנו להפסיק. החברים היו עייפים וגם ערפאת התנצל. בעוד כמה שעות אני צריך לטוס שב"ח. הוא התכוון לטיסה שהביאה אותו לירדן, לעריכת ההסכם שם.

את העניין שהיה לשני הצדדים בשיחה סימל רגע מסויים במהלך השיחות. דיברנו על נושא חשוב (ההתפתחויות הצפויות בלבנון) כאשר קרא ערפאת לפתע: **שכחתי! מחכה לי שליח מיוחד של — — — (הוא הזכיר את שמו של ראש מדינה חשובה). הבטחתי לראות אותו!** אחר-כך שקע שוב בשיחה וישם לעצמו רשימות. השליח של — — — נאלץ, עם כל הכבוד, להמתין. **(בגליון הבא ימשיך אורי אבנרי לדווח על הסגישות).**

במדינה

העם בתוך הבז

כאשר ייהרג החלל מס' 617 של מילחמת-הלבנון, לא יוכל איש לטעון: ידיו לא שפכו את הדם הזה

ביום עצוב אחד השבוע קברה מדינת-ישראל את ההרוגים מס' 614, 615 ו-616 של צה"ל בלבנון. שניים מהם נהרגו על הגבול של מטולה.

באותו היום הגיעו מטוסי חיל-האוויר כדי להפציץ מטרות מחבלים בעומק לבנון. היה זה בסיס של החזית הדמוקרטית — גוף הכפוף לסוריה, והמחירים את אש"ף.

כך, בצורה חרה, חזרו הימים השחורים ביותר בגבול הצפוני. מילחמת-הלבנון הסתובבה 360 מעלות. אלא שהמצב עתה חמור יותר מכפי שהיה לפני פרוץ המילחמה, ולפני שנהרג החלל מס' 1 שלה.

כי או עמדו מול צה"ל רק כוחות אש"ף, שהפירו על שביתת-הנשק שהושגה בין אש"ף וישראל, באמצעות צד שלישי. עתה אין שביתת-נשק, ואין גם מי שאפשר להשיג עימו שביתת-נשק.

מול צה"ל עומדים כוחות מגוונים של שיעים בני פלגים שונים, אירגונים מוסלמיים, כוחות אש"ף וכוחות פלסטיניים המתנגדים לאש"ף, והפועלים על דעת סוריה. אף הסכם בין סוריה וישראל לא יפתור את הבעיה. אין מי שיש לו שליטה אמיתית בשטח.

מרע לרע יותר. כמצב זה לובשת החלטת הממשלה על הנסיגה החלקית אופי מגוחך ומסוכן כאחד. הנסיגה היא מקו פגיע לקו פגיע עוד יותר. בעוד שהקו הנוכחי עובר בחלקו באזור נוצרי, הוא שקט יחסית, יעבור הקו הבא בתוככי אוכלוסיה שיעית, אחוזת שינאה לישראל, שהי כחה יכולת מירבית לביצוע פיגועים. בכל דרכה של ישראל, לא נתקלה עוד באוייב כה מוכשר לביצוע פיגועים, שעומדים לרשותו מיספר בלתי-מוגבל של לחמים המוכנים להתאבדות (ראה עמודים 10-11). כמו השיעים של דרום-לבנון.

כך נאלץ צה"ל, ביגלל החלטה מטופשת של עסקנים פוליטיים חסרי בינה, לסגת מן הרע אל הגרוע יותר, תחת לבצע את הפעולה האחת שכל חייל משתוקק אליה בכל נימי נפשו: נסיגה מיידית, חרה וחד-משמעית, אל מעבר לגבול הבינלאומי, חזרה לשטח ישראל.

הנסיגה החלקית לא תשרת שום מטרה חיובית. היא תגביר עוד יותר את שינאת השיעים, היא תגרום לאנדרל-מוסיה גוברת בדרום-לבנון, ובסופו של דבר יתקבל הרושם כי צה"ל נסוג תחת לחץ של גרילה יעילה, ובתנאים של מנוסה — כמו צבאו של נפוליון ממוס-קבה.

השתיקה הרועמת. מדוע קיב-לה הממשלה החלטה כזאת? יש לכך רק תשובה אחת: הצורך לפייס את אנשי הליכוד. אלה נתונים ללחצים פנימיים, ביגלל ההתחרות בין יצחק שמיר ואריאל שרון על כתר המנהיגות במפלגתם. התחרות זו בין שני עסי-קנים דמגוגיים, שהכניסו את ישראל לבזוז של לבנון, ושהוכיחו בכך חוסר-כישרון וחוסר-בינה בממדים מחרידים. מכתיבה עתה את מהלכי צה"ל. על-מיובח זה יפלו חיילי צה"ל.

מדיהמה מכל היא שכלנותו של הציבור הישראלי מול מציאות זו, הגלוויה לעיני כל. הציבור, שבניו נקראים לשרות בלבנון, המשלם את מחירה של מילחמה מתמשכת זו בצורה של חורבן כלכלי, שותק.

שתיקה זו היא אסון. כאשר יפול החלל מס' 617 של מילחמת-הלבנון, לא יהיה איש בישראל שיוכל לטעון: ידיו לא שפכו את הדם הזה.